

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deze nota is bedoeld om openbaar gemaakt te worden: **Nee**

NC-19

Aan

Minister LZS

Deadline: 21-03-2022

Datum Document

-

Kenmerk

Bijlage(n)

-

nota

(ter beslissing)

Benoemen (rechts)personen in onderzoeksrapporten

1. Aanleiding

Op 8 juni jl.¹ heeft de toenmalig minister voor Medische Zorg en Sport (MZS) een onafhankelijk onderzoek aangekondigd naar de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). De oplevering van het eerste (deel)rapport inzake het aanvullend onderzoek naar de inkoop van PBM vindt volgens inschatting van onderzoeksbureau Deloitte (hierna: "Deloitte") in het tweede kwartaal van dit jaar plaats. De overige deelrapporten komen naar verwachting in het derde kwartaal van dit jaar beschikbaar. Na oplevering worden de rapporten met de Kamer gedeeld waardoor de inhoud ervan openbaar zal worden.

In uw overleg met de [5.1.2a](#) en de programmadirectie Nafase COVID-19 op 7 februari jl. hebben we u geïnformeerd over de bespreking met Deloitte waarin de laatstgenoemde een presentatie heeft gegeven over de opties inzake het benoemen van betrokken (rechts)personen in hun rapporten.

Deze nota gaat nader in op het vermelden van betrokken (rechts)personen in de rapporten met betrekking tot het genoemde onderzoek aan de hand van het bestaande grondwettelijk kader over openbaarmaking. Daarnaast komt aan de orde op welke wijze het voorstel van VWS over het vermelden van (rechts)personen aan Deloitte wordt gecommuniceerd.

2. Geadviseerd besluit

Gaat u - ten aanzien van het vermelden van(rechts)personen in de betreffende onderzoeksrapporten van het onderzoek naar de inkoop van PBM - akkoord met:

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 25 295, nr. 1279

1. vermelding van de functienamen van zowel bewindspersonen alsook ambtenaren die lid zijn van de Top Management Groep (TMG) van de Algemene Bestuursdienst (ABD) die betrokken waren bij de inkoop van PBM. Deze ambtenaren zijn namelijk vindbaar op de website van de ABD.
2. Het alleen op organisatiernaam vermelden van de overige ambtenaren.
3. Het toepassen van de onder 1 en 2 genoemde lijn op betrokkenen die werkzaam waren voor het Landelijke Consortium Hulpmiddelen (LCH).²
4. Het door de onderzoeksbureaus – in goed overleg met de overige betrokkenen – te laten bepalen hoe deze overige betrokkenen in de rapporten vermeld worden.
5. Het door de 5.1.2c (als opdrachtgever van het onderzoek) laten versturen van een brief aan de onderzoeksbureaus met daarin uw voorstel voor het vermelden van (rechts)personen zoals hiervoor beschreven in de punten 1 tot en met 4.
6. Het door de 5.1.2e laten versturen van een brief aan de onder 1 genoemde betrokkenen en de overige departementen die medewerking verlenen aan dit onderzoek, om ze te informeren over uw besluit³.

GMT

Kenmerk

3330185-1025627-NC19

3. Kernpunten

3.1 Relevante achtergrondinformatie

Grondwettelijk kader

De aankomende onderzoeksrapporten vallen - vanwege de verzending aan de Tweede Kamer - onder het regime van actieve openbaarmaking aan het parlement volgens de Grondwet. Artikel 68 Grondwet⁴ stelt dat alle informatie aan de Kamer moet worden verstrekt, tenzij het belang van de staat zich daartegen verzet. Het verstrekken van informatie aan de Kamer dient derhalve altijd te worden afgewogen in het licht van het belang van de staat. Deze belangenafweging vormt de grondslag voor de besluitvorming waar deze nota op ziet. Zie 3.2 voor een uitwerking hiervan.

Afspraken met betrekking tot herleidbaarheid personen tussen VWS en Deloitte

In de opdrachtbevestiging tussen VWS en Deloitte - die de toenmalig staatssecretaris van VWS op 14 oktober jl. naar de Tweede Kamer heeft gestuurd⁵ - is de volgende passage opgenomen: "Gezien mogelijke persoonsgegevens en/of andere informatie die te herleiden is tot personen, zullen wij met u afspraken maken over het gebruik en anonimiseren van het Verslag van handelingen (en eventuele deelverslagen) en de wijze waarop deze te verstrekken zijn aan de Tweede Kamer en/of andere publieke instanties".⁶

Dit betekent dat VWS in overleg met het onderzoeksbureau zal treden om afspraken te maken over deze wijze van vermelding. Ook met het nog aan te stellen tweede onderzoeksbureau zal dit proces op gelijke wijze worden gevolgd.

² Punt 1 t/m 3 geldt overigens niet indien:

a. Een betrokkene aan het onderzoeksbureau laat weten dat hij/zij met zijn/haar eigen naam in het rapport genoemd mag worden en/of,

(rechts)personen vanuit een functie in de openbaarheid zijn getreden of waarvan betrokkenheid door de media dan wel door VWS eerder in dezelfde context openbaar is gemaakt.

³ Deze brief zal in dezelfde geest worden opgesteld als de berichten die de 5.1.2c eerder aan de betrokkenen heeft verzonden met betrekking tot dit onderzoek.

⁴ Artikel 68 Grondwet luidt: "De ministers en staatssecretarissen geven de kamers elk afzonderlijk en in verenigde vergadering mondeling of schriftelijke de door een of meer leden verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van de staat".

⁵ Verwijzing Tweede Kamer Vergaderjaar 2021–2022, 326, Aanhangsel

⁶ Het "verslag van handelingen" is de term die Deloitte gebruikt voor de op te leveren onderzoeksrapporten.

Deloitte heeft ten aanzien van het vermelden van (rechts)personen een aantal mogelijkheden aan het ministerie van VWS voorgelegd. Het gaat hier om vermelding op:

GMT

Kenmerk

3330185-1025627-NC19

1. Organisatieniveau (voorbeeld: *VWS heeft contact gehad met RGA*);
2. Functieniveau (voorbeeld: *5.1.2e heeft contact gehad met de 5.1.2e van RGA*);
3. Persoonsniveau (voorbeeld: *5.1.2e heeft contact gehad met 5.1.2e 5.1.2e*);

3.2 Belangenafweging bij vermelding (rechts)personen

3.2.1 Geen herleidbaarheid naar personen in het belang van de staat

De bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is een van de aspecten die het belang van de staat invult. Strikte toepassing van deze afweging zou betekenen dat de onderzoeksbureaus geen naar personen herleidbare informatie in de rapporten kunnen opnemen en daarmee alleen op organisatieniveau kunnen rapporteren. Bij het rapporteren op functieniveau kan wel tot de persoon herleidbare informatie openbaar worden. Het rapporteren op persoonsniveau valt dan sowieso af.

Strikte toepassing van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer heeft als voordeel dat de bescherming daarvan voor alle betrokkenen geborgd is. Het nadeel is volgens Deloitte dat dit de leesbaarheid van het rapport over RGA niet ten goede komt. De reden daarvan is de informatiedichtheid in de cruciale periode rond het sluiten van de overeenkomst door het LCH met RGA. Op dit moment is nog niet duidelijk of dit ook geldt voor de andere rapporten van dit onderzoek.

3.2.2 Transparantie in het belang van de staat

Herleidbaarheid naar (rechts)personen is in de informatieverstrekking richting parlement mogelijk indien het staatsbelang - in het bekendmaken van de betrokkenen - prevaleert boven het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

In de brief⁷ die de voormalige minister voor Medische Zaken en Sport op 8 juni jl. naar de Tweede Kamer heeft gestuurd staat de volgende passage: "*Net als uw Kamer vind ik het van groot belang dat er volledige openheid komt over de gang van zaken*". Deze passage zou de grond kunnen zijn om te betogen dat - gelet op de toegezegde volledige openheid - het belang van de staat prevaleert boven de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

In dat geval zou er - met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer indachtig - voor gekozen kunnen worden om bijvoorbeeld:

- a) De functienamen van zowel bewindspersonen als ambtenaren die tevens lid zijn van de TMG van de ABD - die betrokken waren bij de inkoop van PBM - in het rapport te benoemen. De overige betrokken ambtenaren worden alleen op organisatiernaam genoemd (bijvoorbeeld: functionaris VWS).
- b) De door de Parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag gehanteerde werkwijze bij het parlementair onderzoek Kinderopvangtoeslag

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022 25 295, nr. 1279

over te nemen. In dat geval worden ambtenaren vanaf directeureniveau met functienaam in het rapport opgenomen. In werkafspraken tussen de onderzoekscommissie en het kabinet was opgenomen dat persoonsgegevens van ambtenaren onder het niveau van directeuren en van externen – zoals ouders- zouden worden gelakt en gecodeerd.

GMT

Kenmerk

3330185-1025627-NC19

Naast de hierboven genoemde opties onder a) en b) zou bij een keuze voor één van die opties voor de overige betrokkenen de volgende lijn kunnen worden aangehouden:

- dezelfde lijn eveneens toepassen op betrokkenen die activiteiten hebben verricht bij het LCH.
- door de onderzoeksbureaus laten bepalen hoe de overige betrokkenen in de rapporten worden genoemd.

Het voordeel van deze opties –a) en b) - is dat deze manier van vermelden van personen de leesbaarheid van de rapporten ten goede kan komen en daardoor bijdraagt aan de toezegging in de brief van 8 juni 2021 zoals hierboven genoemd. Het nadeel is dat dit mogelijk raakt aan de veiligheid van de betrokken personen wier functienaam wordt genoemd.

Volledigheidshalve zij opgemerkt dat een betrokkene met de onderzoeksbureaus kan afspreken dat zijn of haar (functie)naam wél in het rapport genoemd mag worden. Tevens geldt voor beide opties (3.2.1 en 3.2.2) dat alle namen openbaar gemaakt kunnen worden van (rechts)personen die vanuit een functie in de openbaarheid treden of waarvan betrokkenheid door de media dan wel door VWS eerder in dezelfde context openbaar zijn gemaakt.

Alles overwegend adviseert de programmadirectie NC19 u om de transparantie boven de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van alle ambtenaren te laten prevaleren en te kiezen voor de bij a) beschreven optie. Hierdoor wordt de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen –niet zijnde bewindspersonen of leden van de TMG van de ABD- geborgd. De bewindspersonen zijn publiekelijk bekend en de ambtenaren van de TMG van de ABD zijn immers via de website van de ABD openbaar te raadplegen.

In paragraaf 4.c 'juridische aspecten haalbaarheid' vindt u de -op dit advies afwijkende- opvatting van de directie WJZ terug over de mate van herleidbaarheid van personen in de betreffende rapporten.

3.2 Communiceren besluit naar Deloitte

In lijn met uw nog te nemen besluit zal Deloitte geïnformeerd moeten worden over de te maken afspraken over het noemen van (rechts)personen zoals vermeld in de opdrachtbevestiging. Hiervoor zijn twee opties mogelijk:

1. De **5.1.2a** stuurt als opdrachtgever een brief naar Deloitte met daarin een voorstel conform uw besluit.
2. De **5.1.2a** maakt in de zogeheten Adviescommissie (als onderdeel van de 'governancestructuur' van het Deloitte-onderzoek) melding van het voorstel conform uw besluit.

Gelet op het feit dat de Tweede Kamer de opdrachtbevestiging tussen VWS en Deloitte heeft ontvangen, adviseert de programmadirectie NC-19 u om te kiezen voor optie 1. Indien de Tweede Kamer vervolgens geïnformeerd wil worden of en

zo ja welke afspraken inzake het benoemen van (rechts)personen zijn gemaakt, dan kunt u hiervoor de brief met de vastgelegde afspraken aan de Kamer toesturen.

GMT

Kenmerk

3330185-1025627-NC19

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

In de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' in de brief van de minister-president aan de Kamer van 15 januari 2021⁸ is een fors maatregelenpakket gepresenteerd om te komen tot een meer open bestuursstijl. De interdepartementale beleidslijn voor het actief meesturen van beslisnota's bij Kamerbrieven aan het parlement⁹ is een uitvloeisel uit deze Kamerbrief. In 2021 is in de ministerraad door de minister van Justitie en Veiligheid aangegeven – en ondersteund door de ministerraad – dat vanuit het oogpunt van veiligheid van ambtenaren anonimiteit gegarandeerd moet worden.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Ter informatie vindt u in de bijlage een overzicht van eerder openbaar gemaakte onderzoeksrapporten.

Daarnaast is het goed om te weten dat:

- op 18 maart 2022 middels een Wob-besluit het WhatsApp verkeer tussen de **5.1.2e** van het ministerie van Financiën¹⁰ en **5.1.2e** openbaar zal worden gemaakt. Hiermee zal al veel informatie over het contact tussen VWS en RGA openbaar worden, en
- op 24 maart 2022 zal een boek verschijnen onder andere over de overeenkomst tussen VWS en RGA, geschreven door journalisten van Follow the Money.

c. Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

c. Juridische aspecten haalbaarheid

WJZ adviseert om geen functietitels van betrokken ambtenaren te verstrekken aan het parlement. Het verstrekken van functietitels is in strijd met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en met goed werkgeverschap. Bij verwijzing op functieniveau zal sprake zijn van herleidbaarheid naar specifieke personen, omdat bepaalde functies maar door één persoon bekleed worden. Deze herleidbaarheid geldt met name voor de ambtenaren uit de TMG van de ABD, juist doordat zij voor iedereen via de website van de ABD te vinden zijn.

Zoals aangegeven is veel media-aandacht naar onderzoeken over de inkoop van PBM. Daarbij zijn er aanwijzingen dat op corona-gerelateerde dossiers door externen 'jacht' gemaakt wordt op de namen van de betrokken ambtenaren en dat deze ambtenaren persoonlijk benaderd zullen worden door mensen die het sterk oneens waren met het coronabeleid. Bovendien is bij eerdere openbaarmaking van informatie over PBM bij de Wob-verzoeken over Covid-19, de ervaring opgedaan dat het openbaar maken van (herleidbaarheid naar) namen van ambtenaren

⁸ Kamerstukken 2020-2021 35510-4.

⁹ Beleidslijn actieve openbaarmaking nota's.

¹⁰ De **5.1.2e** van het ministerie van Financiën verleende toentertijd werkzaamheden bij VWS met betrekking tot o.a. de PBM tekorten. Hij was kort daarvoor als **5.1.2e** werkzaam bij VWS en hielp vanuit die hoedanigheid mee.

negatieve gevolgen kunnen hebben voor betrokkenen. Het verstrekken van de rapporten met directe of indirecte herleidbaarheid naar de ambtenaren aan het parlement, waardoor deze door openbaarmaking tevens inzichtelijk worden voor externen, heeft voor hen dus een grote impact op hun persoonlijke levenssfeer. Het is een onderdeel van goed werkgeverschap om de betrokkenen daartegen te beschermen.

GMT

Kenmerk

3330185-1025627-NC19

Daarbij is onvoldoende duidelijk of het verstrekken van de herleidbare functies noodzakelijk is om de volledige openheid over de gang van zaken te krijgen, zoals toegezegd door de voormalig minister van Medische Zaken en Sport. Het handelen van individuele ambtenaren valt onder de ministeriële verantwoordelijkheid. Voor de publieke verantwoording over de inkoop van PBM is het volgens WJZ voldoende om duidelijkheid te hebben over hoe het ministerie van VWS heeft gehandeld, zonder de individuele ambtenaren een onderdeel te laten zijn van het publieke debat. Naar de mening van WJZ is de noodzaak om in het staatsbelang herleidbare functies aan het parlement te verstrekken dan ook onvoldoende onderbouwd. Als advies wordt daarom meegegeven dat wanneer voor optie 3.2.2 wordt gekozen, voorafgaand aan het toezenden van het rapport aan het parlement de herleidbaarheid naar *alle* ambtenaren uit de rapporten te halen. Dit advies wordt ondersteunt door PDO.

d. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Deze nota is intern afgestemd met WJZ. DCo is tevens meegenomen in de totstandkoming hiervan.

Gezien de verwachte aankomende - rijksbrede - onderzoeken zal het ministerie van Binnenlandse Zaken (verder: BZK) een interdepartementale handreiking opstellen die ziet op de werkgeversrol van het Rijk bij dergelijke onderzoeken. Dit heeft de [§.12e](#) van VWS bij de ICBR als verzoek ingebracht. Het geadviseerde besluit onder 2 wordt met BZK gedeeld zodat zij als werkgever van de rijksambtenaren in deze besluitvorming worden meegenomen. Mocht BZK hier een andere lijn in kiezen, dan informeren wij u daarover.

e. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

f. Toezeggingen

N.v.t.

g. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.